

Підсумок (Резюме)•

“Острозька Академія XVI-XVII ст.” є першою спробою енциклопедичного видання, присвяченого першому вищому навчальному закладові (приблизно 1576-1636) у Східній Європі. Мета цієї книги - узагальнити досягнення попередньої історіографії, а також власні наукові студії, подати систематизовану інформацію про цей перший у східних слов'ян навчальний заклад вищого типу. Побудована за алфавітним принципом, енциклопедія включає вірогідні відомості про діячів Академії, її меценатів і фундаторів, книжкову продукцію, видану тоді в Острозі, починаючи від Букваря (Азбуки) 1578 і до Часослова 1612. Діяльність Академії тісно пов'язується із реальним історичним середовищем тогочасного Острога: вміщені статті про церкви, храми різних конфесій, монастирі, навчальні заклади католиків та іудеїв, архітектуру, образотворче, декоративно-прикладне і музичне мистецтво, зокрема, про острозький наспів. Окреме місце займають джерелознавчі, археографічні та історіографічні (персональні) статті та огляди, зокрема, про дослідників історії Академії і Острога (серед них М.Максимович, Я.Перлштейн, К.Харлампович, С.Кардашевич, І.Франко, М.Грушевський, А.Сендульський, М.Тучемський, Й.Новицький, І.Огієнко, Я.Ісаєвич).

Історія Острозької Академії, розповіді про її діячів і випускників (до них належали Г. і М. Смотрицькі, Д.Наливайко, К.Лукаріс, А.Римша та ін.) розглядаються також і в контексті діяльності острозької друкарні. Центральне місце займає розповідь про представників роду кн. Острозьких і особливо Василя-Костянтина, ініціатора заснування в Острозі Академії і друкарні, та його племінниці Гальшки - фундаторки Академії в Острозі. Закономірно, що у цьому виданні є окрема стаття про роль і значення Острога в історії України XVI - перш. пол. XVII ст. Далеке минуле і події XIX-XX ст., рецепції ідей Академії знайшли свій вияв в органічній єдності вже в першій статті енциклопедії про минуле і сучасне Острозької Академії. Широка красназнавча діяльність, здійснювана на початку XX ст. (Братство ім. кн. Острозьких) і наприкінці цього ж століття (“Спадщина” ім. кн. Острозьких), розглядається в напрямку збереження і розвитку традицій Острозької Академії, просвітницької і наукової справ. Окрему вартість мають бібліографічні довідки та ілюстративний матеріал до статей. Це видання сприятиме не тільки популяризації історії Академії і її надбань, а й стане певним стимулом для подальших наукових студій.

Summary

“Ostroh Academy of the 16-17-th centuries” (in Ukrainian language) is the first attempt of an encyclopaedical edition devoted to the first institution of higher learning in Eastern Europe (about 1576-1636). This book aims to generalize the achievements of the former Historiography, our own research; to give systematic information about the first East Slavs' higher school. Written in alphabetic order, the Encyclopaedia includes trustworthy information about the scholars, patrons and sponsors of the Academy, and about the books published in Ostroh during those times from the Primer (abc-book) in 1578 to Chasoslov in 1612. The Academy activity is closely connected with the real historical surroundings of the

then Ostroh (including the articles about the churches, the temples of different confessions, monasteries, Catholic and Hebrew schools, the fine arts, the architecture, arts and crafts, and music, especially about the Ostroh Tune). Special attention is paid to personal source studies, archeographical and historiographical articles and reviews about the researchers of Ostroh and the Academy history (among them are M.Maksymovych, Y.Pperlstein, K.Kharlampovych, S.Kardashevych, I.Franko, M.Hrushevsky, A.Sendulsky, M.Tuchemsky, Y.Novytsky, I.Ohiyenko, Y.Isayevych). The history of Ostroh Academy, the stories about its scholars and graduates such as H.Smotrytsky and M.Smotrytsky,